

BRUNO RUKAVINA – KARLO RUKAVINA

KVANTITATIVNA ANALIZA BROJA ČLANOVA I MODERNI IZAZOVI GRADSKJE GLAZBE SENJ

Bruno Rukavina
Karlo Rukavina
Frankopanski trg 2
HR 53270 Senj
bruno.rukavina.fpzg@gmail.com
karlo.rukavina97@gmail.com

UDK: 758.12.077(497.5Senj)
Stručni članak
Ur.: 2022-04-27

Gradska glazba Senj 2022. godine obilježava 180. godišnjicu postojanja, a možemo je svrstati među najstarija glazbena društva na hrvatskom povijesnom prostoru. Tijekom svojeg dugog postojanja Gradska glazba Senj aktivno je sudjelovala u kulturno-umjetničkom životu grada Senja – na svim svečanostima, zabavama i umjetničkim priredbama u Senju, ali i okolici. Ona je preživjela pet velikih promjena državnih uređenja (Habsburška Monarhija, Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, Nezavisna Država Hrvatska, Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija, Republika Hrvatska) te različite regionalne i lokalne krize, a danas se suočava s novim modernim izazovima koji prijete njezinom postojanju i aktivnom djelovanju u gradskoj zajednici.

Kvantitativnom analizom rad određuje kretanje broja glazbenika tijekom djelovanja Gradske glazbe Senj, a SWOT analizom načine na koje se ona bori s modernim izazovima. Ona tako ima *snagu* u instrumentima, opremi, notnim aranžmanima, svojoj tradiciji, povijesti djelovanja i samoj motivaciji njezinih članova, ali i *slabosti* – nedostatak glazbenika i neadekvatnost prostora u kojem se ansambl trenutno nalazi. *Prijetnje* poput financijskih izazova i pandemije uzrokovane koronavirusom onemogućile su aktivno djelovanje gradske glazbe u proteklih nekoliko godina, ali nisu potpuno ugasile glazbeno društvo. Na kraju, Gradska glazba Senj ima puno *prilika* pomoću kojih bi mogla poboljšati svoje djelovanje, a tako i smanjiti negativni utjecaj modernih izazova na rad – od povećanja suradnje s drugim sličnim glazbenim društvima i osnovnom glazbenom školom u Senju, potom popularizacije gradske glazbe pomoću digitalnih medija pa sve do preseljenja ansambla u nove prostorije.

Ključne riječi: Senj, Gradska glazba Senj, glazbena društva

Uvod

Gradske glazbene udruge i društva počela su se osnivati tijekom 19. stoljeća razvojem modernog hrvatskog građanskog društva. Takve udruge, profesionalne ili amaterske, činile su neizostavni dio kulturno-umjetničkog stvaralaštva gradske zajednice.¹ Po broju amaterskih i profesionalnih glazbenih udruga i institucija u 19. stoljeću na hrvatskom povijesnom prostoru ističe se Zagreb kao najveći i najrazvijeniji hrvatski grad, ali on zasigurno nije jedini grad koji već u 19. stoljeću ima razvijenu gradsku glazbeno-umjetničku kulturu.² Među malobrojnim gradskim glazbenim udrugama i društvima koja su počela djelovati još tijekom 19. stoljeća nalazi se i Gradska glazba Senj koja 2022. godine obilježava 180. godišnjicu postojanja. Ona se tako može svrstati u jedno od najstarijih glazbenih društva u Hrvatskoj.³

Gradska glazba Senj imala je uspone i padove jer je gotovo nemoguće da lokalni, nacionalni i nadnacionalni procesi te događaji ne utječu i na kulturno-umjetnički život jednog grada. Takve krize su utjecale i na broj članova gradske glazbe koji se stalno mijenjao – uz svojevrsnu prirodnu promjenu dolaskom novih, najčešće mlađih, glazbenika u udrugu i odlaskom starijih. Međutim, članovi gradske glazbe uspijevali su pronalaziti prikladna rješenja kako bi nastavili sudjelovati na svečanostima, zabavama i drugim umjetničkim priredbama u Senju, ali i njenoj široj okolici te tako održavali gradsku glazbu na životu. Još uvijek aktualna pandemija koronavirusa možda je najveći izazov, ne samo Gradske glazbe Senj nego i drugih sličnih glazbenih društava. Nažalost, gradska glazba još uvijek nije pronašla način kako bi riješila navedeni problem i počela opet aktivno djelovati u kulturno-umjetničkom životu grada. Uz pandemiju, gradska se glazba suočava i s drugim izazovima 21. stoljeća –

¹ M. GROSS – A. SZABO, 1992, 539.

² Upravo od sredine 19. stoljeća dolazi do stvaranja brojnih puhačkih ansambla, najčešće pod imenom "gradska glazba" ili "vatrogasna glazba" po uzoru na vojničke ansamble – često su članovi gradske ili vatrogasne glazbe upravo bili umirovljeni vojni glazbenici. Više o razvoju gradskih i vojnih glazbi vidi u: J. ANDREIS, 1974; E. STIPČEVIĆ, 1997; S. TUKSAR, 2000.

³ Treba napomenuti kako nije poznato kada je službeno osnovana Gradska glazba Senj i je li djelovala i prije 1842. godine. Povijesni izvori koji bi mogli poslužiti pri istraživanju tog pitanja nažalost su uništeni u požaru pri bombardiranju Senja 1943. godine tijekom Drugog svjetskog rata. Bez obzira na uništene izvore, Gradsku glazbu Senj svakako možemo svrstati među najstarije glazbeno-kulturne organizacije u Hrvatskoj. Kao početna godina uzima se 1842. upravo zato što tada datira najstariji zapis o gradskoj glazbi – u *Ilirskim narodnim novinama* od 26. travnja 1842. objavljuje se izvještaj datiran s 22. travnja da je u čast rođendana cara Ferdinanda 18. i 19. travnja održana svečanost na kojoj je sudjelovalo "ovdašnje društvo skladnoglasja, kojega su članovi

od financiranja društva, preko pomlađivanja gradske glazbe, do depopulacije lokalne sredine.⁴

Prije analize modernih izazova Gradske glazbe Senj u 21. stoljeću, pomoću kvantitativne metode analizirat ćemo broj članova gradske glazbe koristeći fotografije i obračunske honorarne liste sačuvane u pismohrani Gradske glazbe Senj. U radu ćemo odgovoriti na nekoliko istraživačkih pitanja: Kako se kretao broj članova Gradske glazbe Senj od kraja 19. do početka 21. stoljeća? Kako su glavni povijesni (lokalni, nacionalni i nadnacionalni) događaji utjecali na broj članova Gradske glazbe Senj? Koji su glavni moderni izazovi Gradske glazbe Senj u 21. stoljeću?

Metodološki pristup i terminološke odrednice

Istraživačka pitanja svojevrsno diktiraju i metodološki pristup. Budući da se prvi dio istraživačkih pitanja prije svega odnosi na kretanje broja članova gradske glazbe od kraja 19. do početka 21. stoljeća, u njemu će se koristiti kvantitativna metoda, dok će se u drugom dijelu analizirati glavni moderni izazovi Gradske glazbe Senj u 21. stoljeću svojevrsnom kvalitativnom metodom, tj. SWOT analizom. Kvantitativna metoda, osim većeg stupnja objektivnosti, omogućava sažimanje i poopćavanje velikog broja podataka što je pri ovom istraživanju izuzetno korisno.⁵ Kvalitativna metoda pruža dublji uvid i razumijevanje modernih izazova uz naglasak na opis problema te njegovu interpretaciju i značenje.⁶ SWOT analiza najčešće se upotrebljava kao alat za

mnogi gradski uglednici i dostojanstvenici, kojih imena da im čednost ne uvrijedim neću da očitujem". U istim novinama 7. prosinca iste godine izlazi i dopis iz Senja: "Slavni štioći! Nemojte misliti da samo u Zagrebu plamti duh narodni. On se i po drugim mjestima razvio među kojima imamo čast napomenuti naš stari grad Senj. Duh ljubavi za našu domovinu pokazao se je uveče 20. XI. kad smo Katarinin bal držali, na koji su najuglednija gospoda došla. Muziku nam je vrlo dobro činilo naše mlado muzikalno društvo, koje je po trudu i troškovih g. dra Bože Klemenčića i Jurja Ivana Vranjzana podignjeno". Više o povijesti Gradske glazbe Senj vidi u: A. GLAVIČIĆ, 1997; V. FAJDETIĆ, 1968.

⁴ Uz 180. godišnjicu postojanja Gradske glazbe Senj, moderni izazovi su također glavni povod pisanja ovog rada jer su, uz pandemiju koronavirusa, oni utjecali na neaktivnost gradske glazbe prošlih nekoliko godina. Također treba navesti kako su oba autora ovog rada članovi Gradske glazbe Senj zbog čega imaju veći uvid u probleme samog društva, dok se razina objektivnosti može vrlo lako prepoznati korištenjem znanstvene literature i analizom izvora u koje svi imaju uvid. Međutim, svaki historiografski znanstveni rad istovremeno je i određeni narativ koji svjesno ili nesvjesno može imati i subjektivnu crtu koja ne treba nužno umanjivati njegovu znanstvenost.

⁵ R. ZELENKA, 1990, 187.

⁶ A. T. VERČIĆ *et al.*, 2014, 19.

strateško planiranje i upravljanje različitim organizacijama, od državnih do nevladinih organizacija.⁷ Iako se danas najčešće koristi u privatnom sektoru kako bi poduzeća lakše upravljala svojim poslovnim procesima, ona može biti izuzetno korisna u znanstvenim istraživanjima – primjerice, u turističkom vrednovanju određenog područja. Tako se pomoću SWOT metode mogu analizirati i moderni izazovi Gradske glazbe Senj jer je riječ o analiziranju organizacije i njezinog okruženja. Tako svaka organizacija ima svoju *snagu* (eng. *strength*), tj. pozitivne unutarnje atribute i *slabosti* (eng. *weakness*), tj. negativne unutarnje atribute.⁸ S obzirom na svoje okruženje, ansambl ima svoje *prilike* (eng. *opportunity*), tj. pozitivne vanjske atribute i *prijetnje* (eng. *threat*), tj. negativne vanjske atribute djelovanja.⁹

Prije raščlambe izvora koji bi najbolje pružili uvid u istraživačke probleme ovog rada, treba točno definirati Gradsku glazbu Senj, njezina tijela upravljanja i članove u svrhu lakšeg snalaženja u daljnjem tekstu. Naime, prema *Statutu Gradske glazbe Senj*, gradska glazba definira se kao "nevladina, nepolitička i neprofitna organizacija koja djeluje na dobrovoljnoj amaterskoj osnovi svojih članova".¹⁰ Ona okuplja stariju i mlađu populaciju te radi na njihovom glazbenom školovanju i stručnoj obuci, sve u cilju "razvijanja glazbene kulture putem instrumentalne glazbe, odgoja članova glazbe u duhu glazbene kulture i unaprjeđenja ostalih kulturno-umjetničkih djelatnosti" grada Senja.¹¹ Tijela upravljanja udrugom su: skupština, predsjednik i dopredsjednik, upravni i nadzorni odbor, a uz tijela treba spomenuti i blagajnika, arhivara te kapelnika kao glavne odgovorne osobe za razvoj gradske glazbe.¹²

Tablica 1. Popis kapelnika Gradske glazbe Senj¹³

Godina	Kapelnik
1842.	Božo Klemenčić
1864. – 1874.	Hendrich

⁷ R. G. DYSON, 2004, 631–633.

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

¹⁰ *Statut Gradske glazbe Senj 2022.*, članak 1-2.

¹¹ Ibid., članak 8–12.

¹² Ibid., članak 20–25.

¹³ Tablica preuzeta iz znanstvenog rada *Iz starije prošlosti senjske glazbe (1842. – 1962.)* Ante Glavičića koji je ispisao imena svih poznatih kapelnika od osnutka do 1997. godine. Od 1997. godine do danas isti je kapelnik gradske glazbe: Ivan Prpić. Imena su navedena kronološkim redom, ali postoje određene praznine zbog nepotpune dokumentacije. (A. GLAVIČIĆ, 1997, 249)

1874.	Bozzoti
1874.	Förster
1880.	Tuček
1881.	Morelli
1882.	Müller
1884.	J. Wensche
1884.	G. Wego Brož
1893. – 1906.	Dragutin (Karel) Kukla
1906.	Karlo Adamić
1908.	Franjo Sečka
1909. – 1911.	Josip Ruif
1911.	Babaček
1912. – 1914.	Milan Con
1924. – 1928.	Juraj Steich
1928. – 1953.	Martin Nell
1953. – 1957.	Milivoj Rihtarić
1957. – 1962.	Vinko Medved
1963. – 1978.	Pavao Jurčić
1978. – 1988.	Zdravko Nabršnjig
1988. – 1994.	Bruno Gržin
1994. – danas	Ivan Prpić

Statut razlikuje djelatne, podupirajuće i počasne članove Gradske glazbe Senj. Djelatni članovi su "osobe (glazbenici) koji sviraju u orkestru", podupirajući članovi su oni "koji pomažu rad Gradske glazbe Senj novčanim priložima ili doprinosima u vidu mjesečne ili godišnje članarine" (podupirujući član može biti pravna i fizička osoba), a počasne članove "imenuje Skupština Gradske glazbe Senj za naročite zasluge".¹⁴ Djelatni članovi tako aktivno sudjeluju u radu gradske glazbe i mogu koristiti sve "mogućnosti koje mu Gradska glazba Senj pruža, a koja su vezane za kulturno i umjetničko uzdizanje" te sudjeluju u

¹⁴ *Statut Gradske glazbe Senj 2022.*, Članak 15.

Sl. 1. Gradska glazba Senj 1893. godine s kapelnikom Martinom Nellom
(izvor: pismohrana Gradske glazbe Senj)

"priredbama, koncertima i javnim nastupima Gradske glazbe Senj". U ovom će se radu analizirati upravo broj djelatnih članova gradske glazbe od kraja 19. do početka 21. stoljeća.¹⁵ Članovi imaju i svojevrsnu dužnost u gradskoj glazbi – trebaju se "pridržavati odredbi Statuta i drugih akata Udruge, odluka Skupštine, Upravnog odbora i drugih organa Udruge, moraju aktivno sudjelovati u radu i zadatcima Gradske glazbe Senj i redovno prisustvovati probama".¹⁶ Glazbenik prestaje biti djelatni član samovoljnim otkazom, "odlukom Upravnog odbora uslijed neispunjenja dužnosti", "odlukom Upravnog odbora ako ne postiže dovoljnu kvalitetu rada u orkestru ili ako bude osuđen za jedno od krivičnih djela protiv Republike Hrvatske" i smrću.¹⁷

Iako gradska glazba prema *Statutu* vodi popise svojih trenutačnih članova, oni nisu sačuvani u pismohrani što uvelike otežava istraživanje

¹⁵ Ibid., Članak 1.

¹⁶ Ibid., Članak 17.

¹⁷ Ibid., Članak 18.

Sl. 2. Gradska glazba Senj 1930. godine s kapelnikom Dragutinom Kuklom
(izvor: pismohrana Gradske glazbe Senj)

kretanja glazbenika tijekom povijesti. Postoje dvije skupine sačuvanih izvora pomoću kojih se može pratiti broj glazbenika, a to su fotografije i obračunske honorarne liste glazbenika sačuvane u pismohrani Gradske glazbe Senj koji se nalazi u njezinim prostorijama. Fotografije kao povijesni izvor moraju se kritički vrednovati kako bi se netočnosti i nelogičnosti u istraživanju svele na minimum. Prije svega treba napomenuti kako ne postoje fotografije za svaku godinu djelovanja Gradske glazbe Senj – čak ni za svako desetljeće – zato što je dio fotografija izgubljen i uništen tijekom vremena, a svaki nastup gradske glazbe nije dokumentiran i ovjekovječen fotografiranjem. Na fotografijama su prikazani glazbenici koji su sudjelovali na određenom nastupu, a uzevši u obzir definiciju iz *Statuta* ti su glazbenici i djelatni članovi gradske glazbe (ne bi sudjelovali na nastupu da nisu aktivno sudjelovali u radu gradske glazbe i redovito pohađali probe). Nažalost, postoji isti problem kod druge skupine izvora, tj. kod obračunskih honorarnih lista glazbenika. Naime, potpuno su sačuvane liste od 2002. do 2019. godine, a iz 20. stoljeća postoji tek nekoliko sporadičnih obračunskih lista s kraja stoljeća, i to za: 1980., 1983., 1986., 1987., 1988., 1989. i 1993. godinu. Honorari se isplaćuju svaki mjesec pa je tako

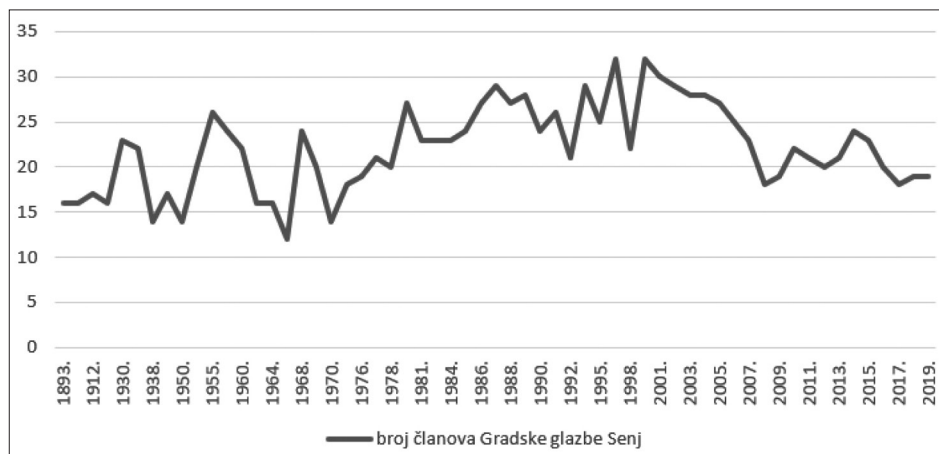
broj glazbenika za svaku godinu zapravo srednja vrijednost broja glazbenika za navedenu godinu jer postoje manje razlike između broja glazbenika pri pojedinim mjesecima u godini – ovisno je li određeni glazbenik izašao ili tek ušao u ansambl. Vremenski okvir istraživanja definiran je samim izvorima, sačuvanim fotografijama i obračunskim honorarnim listama. Najstarija fotografija tako datira čak iz 1893. godine, od kraja 19. stoljeća, dok je zadnji službeni nastup gradske glazbe bio u prosincu 2019. godine.

Kvantitativna analiza broja članova Gradske glazbe Senj

U pismohrani Gradske glazbe Senj nalazi se više od osamdeset fotografija različitih događaja na kojima su sudjelovali glazbenici, stoga je nemoguće sažeto prikazati njihov broj koristeći sve sačuvane fotografije. To su fotografije redovitih kulturno-glazbenih manifestacija poput tradicionalnog božićno-novogodišnjeg koncerta do različitih obilježavanja ili gostovanja u drugim gradovima i državama. Za potrebe rada bila je potrebna svojevrsna selekcija izvora, posebice ako je sačuvano više fotografija iz iste godine. Zbog toga su se u analizu uvrstile samo fotografije najvažnijih i najreprezentativnijih događaja poput ljetnog i božićno-novogodišnjeg koncerta, ljetnog karnevala i druge važnije svečanosti poput gostovanja Gradske glazbe Senj u Francuskoj i slično.¹⁸ Na takvim događajima najčešće sudjeluju svi glazbenici jer se oni planiraju mjesecima unaprijed, a za njih se glazbenici i posebno pripremaju na probama. Fotografije navedenih događaja tako najtočnije prikazuju broj glazbenika za određenu godinu. Ostale fotografije manje važnih događaja za koje se glazbenici ne pripremaju posebno ne sadržavaju prikaz kompletnog ansambla, npr. sprovodi, manje objeltnice te spontani nastupi Gradske glazbe Senj.

Bez obzira na inicijalnu selekciju najvažnijih svečanosti, sâm broj glazbenika previše oscilira zbog prirode promatranih izvora. To se najbolje može uočiti na Sl. 3, grafikonu na kojem je prikazano kretanje glazbenika na najvažnijim svečanostima od 1893. do 2019. godine. Oscilacije glazbenika u 21. stoljeću prikazane na grafikonu posljedica su modernih izazova gradske glazbe budući da je na grafikonu prikazano kretanje broja glazbenika iz obračunskih honorarnih lista koje prikazuju točnije stanje broja glazbenika nego fotografije.

¹⁸ Osim kada za određenu godinu nije bilo sačuvane fotografije takvih svečanosti koristilo se ono što jest sačuvano, tj. fotografije manje reprezentativnih događaja na kojima su sudjelovali glazbenici.

Sl. 3. Kretanje broja glazbenika od 1893. do 2019. godine (izvor: pismohrana Gradske glazbe Senj, izradili: B. Rukavina i K. Rukavina)¹⁹

Tablica 2. Broj glazbenika po fotografijama i obračunskim honorarnim listama²⁰

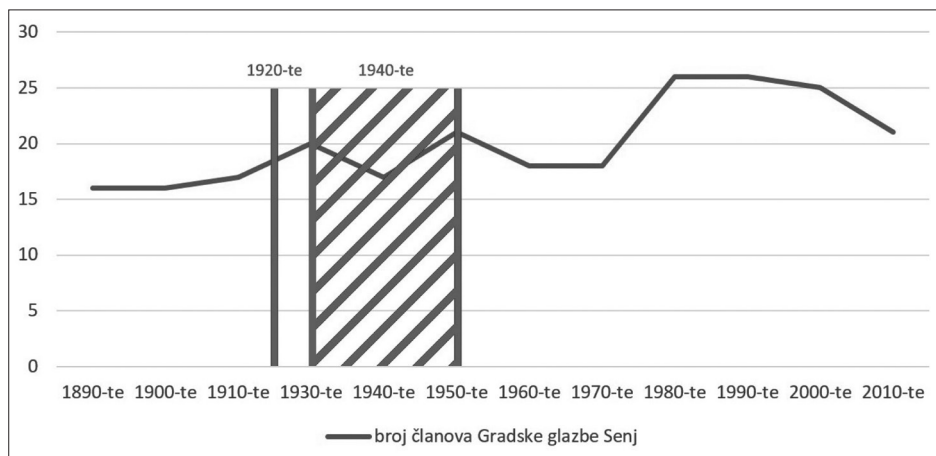
Izvor	Broj glazbenika
<i>Fotografija gradske glazbe iz 1893. godine s kapelnikom Dragom Kuklom</i>	16
<i>Fotografija gradske glazbe iz 1908. godine s kapelnikom Franjom Sečkom</i>	16
<i>Fotografija gradske glazbe, 1912. godina, s kapelnikom Milanom Conom</i>	17
<i>Fotografija gradske glazbe, 1913. godina - Velika plac</i>	16
<i>Fotografija gradske glazbe, 1930. godina, s kapelnikom Martinom Nellom</i>	23
<i>Fotografija gradske glazbe, 1934. godina - gradska obala</i>	22
<i>Fotografija gradske glazbe, 1938. godina – Dijecezanski euharistijski kongres u Senju</i>	14
<i>Fotografija gradske glazbe, 1941. godina – Ulica sv. Franje</i>	17
<i>Fotografija gradske glazbe, 1950. godina – Mala plac</i>	14
<i>Fotografija gradske glazbe, 1954. godina – Velika plac</i>	20
<i>Fotografija gradske glazbe, 1955. godina – prostorije Gradske glazbe Senj</i>	26

¹⁹ Popis izvora (fotografija) na temelju kojih je napravljen grafikon nalazi se u popisu literature.

²⁰ Izvor: Pismohrana Gradske glazbe Senj

<i>Fotografija gradske glazbe, 1958. godina – ispred utvrde Nehaj</i>	24
<i>Fotografija gradske glazbe, 1960. godina – u prostorijama Uskok</i>	22
<i>Fotografija gradske glazbe, 1962. godina – Velika placa</i>	16
<i>Fotografija gradske glazbe, 1964. godina – Senjski ljetni karneval</i>	16
<i>Fotografija gradske glazbe, 1966. godina – hotel Nehaj</i>	12
<i>Fotografija gradske glazbe, 1968. godina – Senjski ljetni karneval</i>	24
<i>Fotografija gradske glazbe, 1969. godina – prostorije stare centrale</i>	20
<i>Fotografija gradske glazbe, 1970. godina – restoran Žižula</i>	14
<i>Fotografija gradske glazbe, 1971. godina – Stara cesta</i>	18
<i>Fotografija gradske glazbe, 1976. godina – Senjski ljetni karneval</i>	19
<i>Fotografija gradske glazbe, 1977. godina – Proslava 170. godišnjice postojanja i rada Gradske glazbe Samobor</i>	21
<i>Fotografija gradske glazbe, 1978. godina – restoran Križ</i>	20
<i>Obračunska honorarna lista za 1980. godinu</i>	27
<i>Fotografija gradske glazbe, 1981. godina – svečanost povodom Dana Općine</i>	23
<i>Obračunska honorarna lista za 1983. godinu</i>	23
<i>Fotografija gradske glazbe, 1984. godina – Senjski ljetni karneval</i>	23
<i>Fotografija gradske glazbe, 1985. godina – gradska obala</i>	24
<i>Obračunske honorarne liste za 1986. godinu</i>	27
<i>Obračunske honorarne liste za 1987. godinu</i>	29
<i>Obračunske honorarne liste za 1988. godinu</i>	27
<i>Obračunske honorarne liste za 1989. godinu</i>	28
<i>Fotografija gradske glazbe 1990. godina – Mesopust</i>	24
<i>Fotografija gradske glazbe, 1991. godina – Velika placa</i>	26
<i>Fotografija gradske glazbe, 1992. godina – Dan Grada Senja, blagdan Sv. Jurja</i>	21

<i>Obračunske honorarne liste za 1993. godinu</i>	29
<i>Fotografija gradske glazbe, 1995. godina – Mesopust</i>	25
<i>Fotografija gradske glazbe, 1997. godina – 155. godišnjica postojanja i rada Gradske glazbe Senj</i>	32
<i>Fotografija gradske glazbe, 1998. godina – posveta novosagrađene župne crkve sv. Nikole Tavelića u Repušnici</i>	22
<i>Fotografija gradske glazbe, 1999. godina – Mađarska</i>	32
<i>Fotografija gradske glazbe, 2001. godina – Francuska</i>	24 (odsutni: 6)
<i>Obračunske honorarne liste za 2002. godinu</i>	29
<i>Obračunske honorarne liste za 2003. godinu</i>	28
<i>Obračunske honorarne liste za 2004. godinu</i>	28
<i>Obračunske honorarne liste za 2005. godinu</i>	27
<i>Obračunske honorarne liste za 2006. godinu</i>	25
<i>Obračunske honorarne liste za 2007. godinu</i>	23
<i>Obračunske honorarne liste za 2008. godinu</i>	18
<i>Obračunske honorarne liste za 2009. godinu</i>	19
<i>Obračunske honorarne liste za 2010. godinu</i>	22
<i>Obračunske honorarne liste za 2011. godinu</i>	21
<i>Obračunske honorarne liste za 2012. godinu</i>	20
<i>Obračunske honorarne liste za 2013. godinu</i>	21
<i>Obračunske honorarne liste za 2014. godinu</i>	24
<i>Obračunske honorarne liste za 2015. godinu</i>	23
<i>Obračunske honorarne liste za 2016. godinu</i>	20
<i>Obračunske honorarne liste za 2017. godinu</i>	18
<i>Obračunske honorarne liste za 2018. godinu</i>	19
<i>Obračunske honorarne liste za 2019. godinu</i>	19

Sl. 4. Kretanje srednje vrijednosti broja glazbenika od 1890-ih do 2010-ih godina (izvor: pismohrana Gradske glazbe Senj, izradili: B. Rukavina i K. Rukavina)²¹

Točan broj glazbenika po određenom izvoru može se vidjeti na Tab. 2. Nedostatak izvora za svaku godinu djelovanja gradske glazbe i nemogućnost glazbenika da sudjeluju na svakom koncertu i svečanosti samo je nekoliko razloga oscilacija sa Sl. 3. Primjerice, s fotografije *Gradske glazbe iz 1969. godine iz prostorija stare centrale* može se jasno vidjeti sudjelovanje 20 glazbenika, dok iduće godine na fotografiji *Gradske glazbe iz 1970. godine iz restorana Žižula* sudjeluje samo 14 glazbenika. Glavni razlog tome je upravo nemogućnost sudjelovanja glazbenika na svirci u restoranu zbog privatnih i poslovnih razloga. Naravno, glazbenici Gradske glazbe Senj djeluju dobrovoljno i amaterski zbog čega ponekad ne mogu napustiti svoj posao kako bi sudjelovali na određenim događajima gradske glazbe. Međutim, to ne znači da glazbenik zbog toga odmah gubi svoje članstvo. Zbog svega navedenog iz Sl. 3 se, nažalost, ne može odrediti prava slika kretanja glazbenika tijekom povijesti gradske glazbe što se ne može ni povezati s drugim lokalnim, nacionalnim i nadnacionalnim čimbenicima u čijim okvirima djeluje gradska glazba. Rješenje tog problema može se vidjeti na Sl. 4, grafikonu koji prikazuje kretanje srednje vrijednosti glazbenika za svako desetljeće od kraja 19. do početka 21. stoljeća.

Na Sl. 4 označena su i dva ograničavajuća faktora pri istraživanju, tj. dva područja pogreške na grafikonu, pri čemu oba proizlaze iz nedostatka izvora. Naime, u pismohrani Gradske glazbe Senj ne postoji nijedan izvor za dvadesete godine 20.

²¹ Popis izvora (fotografija) na temelju kojih je napravljen grafikon također se nalazi u popisu literature.

stoljeća, dok je za četrdesete godine 20. stoljeća sačuvana tek jedna fotografija – *Gradska glazba Senj u Ulici sv. Franje 1941. godine*.²² Velik dio pismohrane glazbe pa tako i fotografija nestalo je tijekom Drugog svjetskog rata i ratnim požarom iz 1943. godine.²³ Dio izvora izgubljen je i pri premještanju pismohrane Gradske glazbe Senj u nove prostorije gradske glazbe na Obali dr. Franje Tuđmana. Treba napomenuti kako su navedene prostorije neadekvatne za smještaj pismohrane Gradske glazbe Senj zbog nedostatka prostora za pohranu izvora.

Usprkos ograničavajućim faktorima, iz Sl. 4 može se jasno vidjeti kretanje glazbenika u povijesti. Ako izuzmemo područja pogreške, primijeti se povećanje broja glazbenika u dvjema prilikama – od kraja 19. do sredine 20. stoljeća i od sedamdesetih godina 20. stoljeća do početka 21. st. Između toga nalazi se jedno razdoblje – od pedesetih do sedamdesetih godina 20. stoljeća, kada broj glazbenika pada i stagnira, a poseban pad može se primijetiti i početkom 21. stoljeća. Povećavanje broja glazbenika ne treba posebno objašnjavati – to su razdoblja tijekom kojih je Gradska glazba Senj bila jako popularna na lokalnoj razini. Razdoblje oko 2000-ih godina posebno je zanimljivo. Naime, Gradska glazba Senj gostovala je na nekoliko svečanosti izvan Republike Hrvatske: u Mađarskoj (1999.), Francuskoj (2001.), Slovačkoj (2002.), Austriji (2002.), Poljskoj (2003.) i Italiji (2005.).

Puno su zanimljivija razdoblja stagnacije broja glazbenika.²⁴ Postoji nekoliko razloga stagnacije sredinom 20. stoljeća. Drugi svjetski rat je sigurno učinio najveću štetu jer se posljedice rata mogu primijetiti i u sljedećim desetljećima djelovanja gradske glazbe. Prije svega, gradska glazba se ugasila od 1943. godine do kraja rata.²⁵ To nije bila prva neaktivnost; oko 1925. godine također je prekinula rad zbog uskraćivanja novčane potpore grada, ali je 1929. godine rad obnovljen.²⁶ Kao što smo već spomenuli, prostorije gradske glazbe s dokumentima nestale su u njemačkom bombardiranju Senja 7. i 8. listopada 1943. godine kada je prema procjeni porušeno gotovo 50 % grada.²⁷ Poslije

²² Naravno, postoji i mogućnost otkrivanja novih izvora (poput fotografija) koji se ne nalaze u pismohrani Gradske glazbe Senj koji bi mogli upotpuniti ovo istraživanje – primjerice, u osobnim arhivima Senjana.

²³ A. GLAVIČIĆ, 1997, 227.

²⁴ Razdoblje pada broja glazbenika početkom 21. stoljeća analizirat će se posebno u poglavlju *Izazovi 21. stoljeća* zbog izuzetne važnosti raščlanjivanja sadašnjih problema gradske glazbe koji prijete i samom nastavku njezine povijesne tradicije.

²⁵ A. GLAVIČIĆ, 1997, 248.

²⁶ *Ibid.*, 244.

²⁷ Više o bombardiranju Senja vidi u: A. GLAVIČIĆ, 1984; M. SOBOLEVSKI, 2003; M. BILOVIĆ *et al.*, 2010; A. GLAVIČIĆ, 1993; A. GIRON, 1984.

Sl. 5. Gradska glazba Senj 8. lipnja 2002. godine u Beču (izvor: pismohrana Gradske glazbe Senj)

rata bilo je izuzetno teško ponovno pokrenuti rad gradske glazbe, posebice pronaći nove prostorije, glazbala i instrumente te okupiti glazbenike.²⁸ Međutim, glazbenici su se ponovno okupili na čelu s Franom Bašićem i Marinom Nellom, a čak su pedesetih godina 20. stoljeća prosječno imali 21 glazbenika.²⁹ Razlog pada broja glazbenika od 60-ih do 80-ih godina 20. stoljeća može se pronaći i u svojevrsnom prirodnom ciklusu generacija unutar gradske glazbe; tada se gradska glazba pomlađuje jer se na fotografijama iz 80-ih i 90-ih može pronaći velik broj mladih glazbenika koji su tek postali članovi gradske glazbe, a sve manje starijih glazbenika. Stariji glazbenici sigurno su pomogli pri toj tranziciji jer upravo oni uče svirati nove glazbenike pa tako i dalje sudjeluju u radu gradske glazbe. Uz sve navedeno, na stagnaciju je utjecala i smrt dugogodišnjeg predsjednika i kapelnika Martina Nella 1953. godine koji je vodio gradsku glazbu od 1928. godine kroz vrlo burno i vrtoglavo razdoblje.³⁰

²⁸ A. GLAVIČIĆ, 1997, 248.

²⁹ Ibid.

³⁰ Ibid., 249.

Izazovi 21. stoljeća – SWOT analiza

Već smo spomenuli kako se Gradska glazba Senj ne može odvojiti od vremensko-prostornog konteksta. Izazovi i problemi cjelokupnog društva i države oslikavaju se na kulturno-umjetnička društva, a to se može primijetiti i u kretanju glazbenika početkom 21. stoljeća. Zato je važno imati na umu da izazovi Gradske glazbe Senj nisu lokalizirani te kao takvi isključivo odgovornost lokalne zajednice, već su i proizvod širih nacionalnih i globalnih procesa i promjena. Međutim, Gradska glazba Senj može pronaći prikladna rješenja za moderne probleme jer uvijek postoje prilike koje se mogu iskoristiti kako bi se premostili izazovi ili smanjili njihovi utjecaji na rad ansambla. Kod analize će se koristiti upravo SWOT analiza kako bi se raščlanile *snaga, slabost, prijetnje* i *prilike* gradske glazbe.

Snaga (eng. strength) Gradske glazbe Senj

Pozitivni unutarnji čimbenici Gradske glazbe Senj ili *snaga* ansambla je prije svega oprema, partiture i instrumenti potrebni za rad. Od opreme treba istaknuti nove stalke za note s pripadajućim lampicama koje gradskoj glazbi služe pri noćnom sviranju i pri lošem osvjetljenju. Ansambl je također nedavno dobio nove jakne, majice s logotipom i simbolima Grada Senja i Gradske glazbe Senj uz pomoć donacija, a često se pri raznim svečanostima poput koncerata ili procesija koriste i starije svečane uniforme gradske glazbe.

Gradska glazba posjeduje različite notne zapise domaćih i stranih glazbenih hitova i popularnih pjesama, a često na svojim koncertima svira i aktualne popularne pjesme. Međutim, Gradska glazba Senj do notnih zapisa popularnih hitova dolazi prvenstveno improvizacijom jer ne postoji redoviti izvor novih glazbenih aranžmana. Kod notnih zapisa treba spomenuti kako se aranžmani prilagođavaju samom broju glazbenika na koncertu. Primjerice, skladbe koje zahtijevaju velik broj instrumenata i glazbenika najčešće se zamjenjuju skladbama koje gradska glazba može izvesti sa svojim raspoloživim članovima. To svakako ne smanjuje kvalitetu i popularnost skladbi koje se izvode, ali se ansambl jednostavno mora prilagoditi svojem trenutačnom stanju.

Što se tiče instrumenata, jedan dio starih instrumenata je zamijenjen novima, prije svega klarineti i saksofoni, a drugi dio starih instrumenata vraćen je sa servisa. Ipak, stanje jednog dijela instrumenata je neodgovarajuće jer se servisi ne provode redovito, već po potrebi.

Postoje i ostale važne snage ansambla, a to su tradicija, iskustvo i povijest djelovanja te volja glazbenika. Gradska glazba Senj baštini 180 godina

djelovanja i tako predstavljala važnu nematerijalnu kulturnu baštinu i vrijednost Grada Senja. Svojim djelovanjem ansambl promovira i povijest Grada Senja te njegovo kulturno i glazbeno bogatstvo. Osim toga, treba naglasiti kako svi članovi gradske glazbe djeluju unutar ansambla zbog volje i želje za sviranjem; ljubav prema glazbi njihova je temeljna motivacija.

Slabosti (eng. weakness) Gradske glazbe Senj

Kod *slabosti* ili negativnih unutarnjih čimbenika, prije svega treba spomenuti značajan pad broja glazbenika koji se vidi iz kvantitativne analize broja glazbenika u posljednjih nekoliko godina. Dok se jedan dio glazbenika iselio iz Senja, poslovno ili zbog studiranja, drugi su zbog različitih osobnih razloga jednostavno prestali biti aktivni glazbenici. Treba svakako naglasiti kako se mlađi članovi, posebice studenti, vjerno vraćaju kako bi sudjelovali, a njima se zadnjih nekoliko godina prilagodio i raspored tjednih proba gradske glazbe. Nažalost, jedan je dio glazbenika napustio ansambl zbog nesuglasica i drugačijih pogleda te odnosa Grada Senja i Gradske glazbe Senj. Naime, u zadnjih nekoliko desetljeća postoje nerazumijevanje i nelogičnosti u odnosu gradskih vlasti i gradske glazbe, pri čemu je izuzetno važna osoba predsjednika Gradske glazbe Senj koji zadnjih nekoliko desetljeća ne dolazi iz redova glazbenika, već iz gradskih vlasti. Funkcija predsjednika je tako bila svojevrstan most suradnje između gradskih vlasti i gradske glazbe, ali je njegovo djelovanje često uvjetovano njegovim drugim funkcijama u gradskom uredu zbog čega neki predsjednici jednostavno nisu imali vremena, a ponekad ni volje za sudjelovanje u gradskoj glazbi. Zbog takvih nesređenih odnosa unutar gradske glazbe mnogi su glazbenici izgubili volju za sviranjem.

Tablica 3. Broj stanovnika Grada Senja³¹

Godina	Broj stanovnika Grada Senja
1991.	9205
2001.	8132
2011.	7182
2021.	5978

³¹ *Popis stanovništva u Hrvatskoj 1991., 2001., 2011. i 2021. godine, Državni zavod za statistiku.*

Mogući uzrok pada broja glazbenika je i depopulacija Senja, što se može uočiti u Tab. 3. Međutim, postoje odlični primjeri glazbenih društava koje su suočena s istim problemima depopulacije, a i dalje imaju velike gradske glazbe. Takvi primjeri su Gradska glazba Imotski i Puhački orkestar Fužine. Grad Imotski ima 1452 stanovnika manje nego 2011. godine, odnosno u njemu trenutačno živi 9312 stanovnika, dok Fužine imaju tek oko 1400 stanovnika po popisu stanovništva iz 2021. godine.³² Navedene gradske glazbe su na različite načine uspjele održati velik broj glazbenika usprkos depopulaciji područja.³³ Sveukupni nedostatak senjskih glazbenika uzrokuje nemogućnost redovitog održavanja probi i ostalih aktivnosti poput koncerata, putovanja, glazbenih gostovanja i drugih sličnih svečanosti. Postoji još jedna vrlo ozbiljna posljedica malog broja glazbenika, a to je nedostatak svojevrtnih učitelja budućih glazbenika. Prije ostvarivanja suradnje s Osnovnom glazbenom školom Vjenceslava Novaka u Senju, ali i nakon suradnje, najveći broj novih glazbenika uči svirati uz starije članove gradske glazbe. Zadnjih nekoliko desetljeća istaknuli su se kapelnik gradske glazbe Senj Ivan Prpić i nažalost nedavno preminuli Tihomir Leka, bivši član gradske glazbe koji je nastavio svoje djelovanje u ansamblu poučavanjem novih mladih glazbenika. Smanjivanjem broja glazbenika drastično se smanjio i broj učitelja budućih glazbenika. Treba napomenuti kako je glazbenicima teško pronaći slobodno vrijeme za poučavanje novih glazbenika pored redovnog posla, obiteljskog i osobnog života.

Još jedna velika slabost gradske glazbe su i njezine prostorije. Zadnje desetljeće gradska glazba radi u neadekvatnim prostorima unutar kojih nema odgovarajućeg sanitarnog čvora, a ni prostora za skladištenje instrumenata, notnih spisa i druge opreme. Prostorije se nalaze uz neposrednu blizinu mora, na Obali dr. Franje Tuđmana, zbog čega sol ima velik utjecaj na oštećenja pojedinih dijelova opreme i instrumenata gradske glazbe. Održavanje arhivske građe gradske glazbe također je otežano zbog takvog prostora; jednostavno nije moguće skladištiti dokumente zbog nedostatka prostora, a ono malo sačuvanih dokumenata također brzo propada zbog utjecaja soli i vlage u prostorijama.

³² *Popis stanovništva u Hrvatskoj 1991., 2001., 2011. i 2021. godine, Državni zavod za statistiku.*

³³ Gradska glazba Imotski ima oko 55 glazbenika, a Puhački orkestar Fužine nešto manje od 50 glazbenika. Više o Gradskoj glazbi Imotski i Puhačkom orkestru Fužine vidi u: <https://www.hpoggimotski.hr/>; <http://glazba-fuzine.mreza.hr>.

Prijetnje (eng. threat) Gradske glazbe Senj

Pored *slabosti* postoje i *prijetnje* ili negativni vanjski čimbenici koji utječu na rad gradske glazbe. U povijesti gradske glazbe dvije skupine prijetnji utjecale su na njezin aktivni rad: prijetnje uzrokovane antropološkim djelovanjem (ratovi, ekonomsko-političke krize i drugo) i prirodno uvjetovane prijetnje (pandemije, potresi i drugo). Drugi svjetski rat, uskraćivanje financijske potpore 1925. godine i pandemija koronavirusa samo su neki od primjera takvih prijetnji.

Financijske je izazove teško u potpunosti dokumentirati zbog nedovoljne transparentnosti pri proračunskom prikazivanju financijskog stanja Grada Senja.³⁴ Naime, na stranicama Grada Senja proračuni su dostupni za javnost tek od 2014. godine, što onemogućuje dugoročnu analizu kretanja financijskog stanja grada. Dodatna prepreka je i u načinu prikazivanja proračuna u razdoblju od 2014. godine do 2022. godine – stavke prikazane u proračunima su generalizirane u segmente poput gradske imovine, gospodarstvo, poljoprivreda i malo poduzetništvo, civilna zaštita i zaštita od požara itd. Stavke nisu dodatno segmentirane zbog čega je nemoguće vidjeti kako se kretao budžet Gradske glazbe Senj – izuzetak je proračunsko razdoblje za 2016. i 2017. godinu kada su u posebnim prilogima prikazane financije dodijeljene i gradskoj glazbi iz budžeta Grada Senja.³⁵ Visina dodijeljenih sredstava za 2016. godinu iznosila je 29 821,80 kuna od odobrenih 30.000 kuna, a visina dodijeljenih sredstava za 2017. godine 29 264,96 kuna od odobrenih 35.000 kuna. Dakle, financije Gradske glazbe Senj kretale su se oko 30.000 kuna i prikazano je postupno povećanje odobrenih sredstava s 2016. godine na 2017. godinu u iznosu od 5.000 kuna. S obzirom na aktualnu pandemijsku krizu, zbog mjera lokalnog stožera koji onemogućava održavanje i organiziranje umjetničko-kulturnih događanja u Senju, postoji mogućnost da su se djelomično smanjila sredstava za Gradsku glazbu Senj, ali bez uvida u dodijeljena sredstva to nije moguće potvrditi.

Pandemija koronavirusa trenutačno je najveći izazov u radu Gradske glazbe Senj budući da su mjere stožera civilne zaštite Grada Senja zabranile djelovanje i rad gradske glazbe, ali i drugih kulturno-umjetničkih sadržaja i manifestacija. Po

³⁴ Proračun Grada Senja dostupan je na mrežnim stranicama Grada Senja.

³⁵ Naziv priloga: *Iznosi dodijeljenih sredstava iz programa javnih potreba Grada Senja za 2017. godinu u predškolskom odgoju, obrazovanju, kulturi, športu i za ostale udruge i akcije* i *Iznosi dodijeljenih sredstava iz programa javnih potreba Grada Senja za 2016. godinu u predškolskom odgoju, obrazovanju, kulturi, športu i za ostale udruge i akcije*. Više o dodijeljenim sredstvima u: <https://www.senj.hr/wp-content/uploads/2014/01/Iznosi-dodijeljenih-sredstava-2016.pdf>, <https://www.senj.hr/wp-content/uploads/2014/01/iznos-dodijeljenih-sredstava-2017.pdf>.

Sl. 6. Zadnji (božićno-novogodišnji) koncert Gradske glazbe Senj 29. prosinca 2019. godine (izvor: pismohrana Gradske glazbe Senj)

Odluci o nužnim epidemiološkim mjerama kojima se ograničavaju okupljanja i uvode druge nužne epidemiološke mjere i preporuke radi sprječavanja prijenosa bolesti COVID-19 putem okupljanja zabranjeno je "održavanje amaterskih kulturno-umjetničkih izvedbi, programa i manifestacija ako nisu zadovoljeni posebni uvjeti".³⁶ Odnosno, kulturni sadržaj je dopušten uz "strogo pridržavanje propisanih epidemioloških mjera i posebnih preporuka i uputa Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, s time da je za održavanje izvedbi, programa i manifestacija u zatvorenim prostorima uvjet da svi prisutni (izvođači, gledatelji i dr.) posjeduju EU digitalne COVID potvrde".³⁷ Zbog svega navedenog gradska glazba nije održavala koncerte od početka pandemije, ali je velik problem i nemogućnost održavanja probi u sadašnjim prostorijama gradske glazbe jer je nemoguće održavati fizičku udaljenost glazbenika.³⁸ Ipak, s popuštanjem mjera glazbenici su se 2022. godine okupili i ponovno zasvirali na otvaranju 49. Međunarodnog ljetnog karnevala i u karnevalskoj povorci.

³⁶ Više o mjerama stožera civilne zaštite Republike Hrvatske vidi u: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_11_119_2053.html.

³⁷ Ibid.

³⁸ Naravno, Gradska glazba Senj nije jedino glazbeno društvo koje je moralo privremeno zaustaviti svoje djelovanje. Niz koncerata i manifestacija zbog pandemije jednostavno se moralo otkazati ili odgoditi. Više u: D. VIDOVIĆ *et al.*, 2021.

Prilike (eng. opportunity) Gradske glazbe Senj

Postoje i pozitivni vanjski atributi, to jest *prilike* koje gradske glazba može iskoristiti u svom djelovanju. Treba naglasiti kako većina *prilika* može poslužiti u rješavanju ili smanjivanju utjecaja *slabosti* i *prijetnji* na djelovanje gradske glazbe. Kao što je navedeno, osnovne prilike kako bi se poboljšalo djelovanje gradske glazbe su pronalaženje redovnog izvora notnih aranžmana i redovito održavanje instrumenata glazbenika. Osim toga, važno je riješiti dvije velike slabosti ansambla, a to su nedostatak glazbenika i neadekvatne prostorije.

Postoji nekoliko pristupa rješavanju problema nedostatka glazbenika. Prije svega bi trebalo povećati popularizaciju ansambla, tj. oživjeti kooperaciju Gradske glazbe Senj s ostalim domaćim i inozemnim sličnim glazbenim društvima. Takav oblik suradnje bi popularizirao gradsku glazbu, a putovanja bi svakako privukla i nove mlade glazbenike u gradsku glazbu. Za popularizaciju gradske glazbe vrlo su važni i digitalni mediji, mreže i popularni kanali pomoću kojih bi gradska glazba mogla popularizirati i promovirati svoje djelovanje. Iako postoji nekoliko snimaka koncerata Gradske glazbe Senj na *YouTube* kanalu, ne postoji službena mrežna stranica. Ansambl ima svoju *Facebook* stranicu, ali nažalost ona nije aktivna. Digitalni mediji poput *Instagrama* ili *TikToka* također su prilika da gradska glazba popularizira svoje djelovanje na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini. Prilika gradske glazbe za povećanje broja članova može se ostvariti poticanjem i podupiranjem novih ženskih članstava. Zanimljivo je kako u 180 godina postojanja Gradske glazbe Senj nije bilo niti jedne ženske članice.³⁹ Možda najvažnija suradnja za povećanje broja glazbenika upravo je suradnja gradske glazbe s Osnovnom glazbenom školom Vjenceslava Novaka. Odličan primjer takve suradnje može se pronaći u već spomenutom Puhačkom orkestru Fužine koji na svojim službenim stranicama navodi suradnju s osnovnom glazbenom školom kao rekretnicu u radu glazbenog društva. Tada nastaje pravi puhački orkestar s nešto manje od 50 glazbenika i s velikim udjelom mladih glazbenika.⁴⁰ Gradska glazba Senj već ima suradnju s Osnovnom glazbenom školom Vjenceslava Novaka u Senju iz koje su proizašla tri aktivna člana gradske glazbe, a trenutačno se poučavaju četiri učenika (zasad samo truba).

³⁹ Ne postoji osobit razlog za nepostojanje ženskih članica u povijesti gradske glazbe. Razlog se eventualno može pronaći u tome što je ansambl započeo kao muško društvo što je nehotice tijekom godina postala svojevrсна tradicija. U povijesti gradske glazbe glazbenici nikad nisu sprječavali niti obeshrabrivali ulazak budućih ženskih glazbenica u gradsku glazbu, već se upravo aktivno nastojalo privući i glazbenice u ansambl.

⁴⁰ Više o Puhačkom orkestru Fužine vidi na mrežnoj stranici orkestra: <http://glazba-fuzine.mreza.hr>.

Povećanjem mogućnosti za učenje drugih instrumenata mogao bi se povećati i broj glazbenika Gradske glazbe Senj.

Velika prilika za daljnji razvoj gradske glazbe je i neslužbena informacija o preseljenju prostorija na novu adresu, na adresu Juriše Orlovića 2 gdje se trenutačno nalazi Obiteljski centar. Novi prostori će imati sanitarni čvor, ured i prostor za arhiviranje potrebne dokumentacije i mogućnost pohrane instrumenata, notnih zapisa i opreme gradske glazbe.

Tablica 4. Sažeti prikaz SWOT analize djelovanja Gradske glazbe Senj (izradili: Bruno Rukavina i Karlo Rukavina)

S SNAGA	W SLABOSTI	O PRILIKE	T PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - instrumenti - oprema - notni aranžmani - tradicija, iskustvo i povijest djelovanja - motivacija članova gradske glazbe 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatak glazbenika - nemogućnost redovitog održavanja probi gradske glazbe i drugih svečanosti - nedostatak učitelja budućih glazbenika - neadekvatne prostorije gradske glazbe 	<ul style="list-style-type: none"> - povećanje kooperacije gradske glazbe s drugim sličnim glazbenim društvima - popularizacija gradske glazbe pomoću digitalnih medija (mrežna stranica, <i>Facebook, Instagram, TikTok, YouTube</i>) - povećanje suradnje s Osnovnom glazbenom školom Vjenceslava Novaka - preseljenje gradske glazbe u nove prostorije 	<ul style="list-style-type: none"> - financijski izazovi - pandemija koronavirusa

SWOT analiza ukazuje kako Gradska glazba Senj, kao i sve slične glazbene udruge, ima jako puno *slabosti* i *prijetnji*, ali *snage* i *prilike* mogu omogućiti uspješno djelovanje gradske glazbe u budućnosti. Tako je budućnost gradske glazbe prije svega u rukama sadašnjih, ali i bivših članova gradske glazbe, kao i u rukama gradskih vlasti. Članovi koji su dosad izdvajali dio svog slobodnog vremena zbog čiste ljubavi prema glazbi bi trebali nastaviti to aktivno raditi. S druge strane bi gradske vlasti trebale više cijeniti tradiciju gradske glazbe dugu 180 godina i prije svega biti faktor njezine stabilnosti, a ne prepreka njezinom djelovanju zbog puke nezainteresiranosti ili nemara.

Zaključak

Gradsku glazbu Senj možemo svrstati među najstarija glazbena društva u Hrvatskoj, a već 180 godina bori se s različitim lokalnim, nacionalnim i

nadnacionalnim izazovima kako bi nastavila svoju dugu tradiciju kulturno-umjetničkog rada za lokalnu zajednicu. Središte same gradske glazbe upravo su glazbenici, aktivni članovi gradske glazbe koji odvajaju dio svog slobodnog vremena kako bi služili lokalnoj zajednici te uveseljavali slušatelje svojim tonovima. Broj glazbenika je tijekom povijesti varirao; općenito su postojala dva razdoblja povećavanja i dva razdoblja pada i stagnacije broja glazbenika. Gradska glazba Senj nekoliko je puta u svojoj povijesti imala i razdoblja neaktivnosti, tijekom uskraćivanja financijske potpore 1925. godine ili tijekom i neposredno nakon Drugog svjetskog rata kad je Senj bio uništen, kao i prostorije gradske glazbe s cijelom njezinom tadašnjom dokumentacijom. Međutim, glazbenici su se nakon svakog navedenog izazova ponovno okupili i prebrodili teška razdoblja jer je za njih "glazba življenje", po staroj posloviци koju često koriste pri opisu vlastitog rada.

Iako gradska glazba, kao i većina sličnih glazbenih udruženja, ima svoje *slabosti* poput nedostatka glazbenika i neadekvatnosti prostorija iz čega proizlazi čitav niz drugih problema (poput nemogućnosti redovitog održavanja probi i drugih svečanosti ili nedostatak učitelja budućih glazbenika), ona ima i *snagu* u instrumentima, opremi i notnim aranžmanima, ali ipak je njezina najjača snaga upravo u povijesti djelovanja, tradiciji, motivaciji i radu njezinih članova. Iako su *prijetnje* poput financijskih izazova i pandemije koronavirusa utjecale i na kratko zaustavile rad gradske glazbe, ona ima *prilike* za poboljšavanje svojeg djelovanja – od povećanja suradnje s drugim sličnim glazbenim društvima i osnovnom glazbenom školom u Senju, preko popularizacije gradske glazbe pomoću digitalnih medija pa sve do preseljenja ansambla u nove odgovarajuće prostorije. Čak ni pandemija koronavirusa nije ugasila 180 godina dugu tradiciju gradske glazbe jer dok je glazbenika, bit će i gradske glazbe. Štoviše, glazbenici su voljni vratiti se u prostorije sa svojim instrumentima i nastaviti raditi za dobrobit Grada Senja i njegove šire javnosti.

Literatura

I. Izvori

Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe iz 1893. godine s kapelnikom Dragom Kuklom.*

Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe iz 1908. godine s kapelnikom Franjom Sečkom.*

Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1912. godina s kapelnikom Milanom Conom.*

- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1913. godina – Velika placa.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1930. godina s kapelnikom Martinom Nellom.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1934. godina – gradska obala.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1938. godina – Dijecezanski euharistijski kongres u Senju.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1941. godina – Ulica sv. Franje.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1950. godina – Mala placa.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1954. godina – Velika placa.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1955. godina – prostorije Gradske glazbe Senj.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1958. godina – ispred utvrde Nehaj.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1960. godina – u prostorijama Uskok.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1962. godina – Velika placa.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1964. godina – Senjski ljetni karneval.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1966. godina – hotel Nehaj.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1968. godina – Senjski ljetni karneval.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1969. godina – prostorije stare centrale.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1970. godina – restoran Žižula.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1971. godina – Stara cesta.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1976. godina – Senjski ljetni karneval.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1977. godina – proslava 170. godišnjice postojanja i rada Gradske glazbe Samobor.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1978. godina – restoran Križ.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1981. godina – svečanost povodom Dana Općine.*

- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1984. godina – Senjski ljetni karneval.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1985. godina – gradska obala.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1987. godina – Spomenkosturnica na Nehaju.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1989. godina – Senjski ljetni karneval.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe 1990. godina – Mesopust.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1991. godina – Velika placa.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1992. godina – Dan Grada Senja, blagdan Sv. Jurja.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1995. godina – Mesopust.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1997. godina – 155. godišnjica postojanja i rada Gradske glazbe Senj.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1998. godina – posveta novosagrađene župne crkve sv. Nikole Tavelića u Repušnici.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 1999. godina – Mađarska.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2001. godina – Francuska.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2002. godina – 160. godišnjica postojanja i rada Gradske glazbe Senj.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2003. godina – Mesopust.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2004. godina – Božićno-novogodišnji koncert.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2005. godina – s biskupom Milom Bogovićem.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2007. godina – Božićno-novogodišnji koncert.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2008. godina – Božićno-novogodišnji koncert.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2010. godina – Božićno-novogodišnji koncert.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2012. godina – 170. godišnjica postojanja i rada Gradske glazbe Senj.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2013. godina – praznik rada, Baška.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2014. godina – Božićno-novogodišnji koncert.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2015. godina – Božićno-novogodišnji koncert.*
- Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2016. godina – Ljetni koncert.*

Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2017. godina – Ljetni koncert.*

Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2018. godina – Božićno-novogodišnji koncert.*

Pismohrana Gradske glazbe Senj, *fotografija gradske glazbe, 2019. godina – Božićno-novogodišnji koncert.*

Pismohrana Gradske glazbe Senj, *Obračunske honorarne liste Gradske glazbe Senj (godine: 1980., 1983., 1986., 1987., 1988., 1989. i 1993., 2002., 2003., 2004., 2005., 2006., 2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018. i 2019.)*

Državni zavod za statistiku, 2022.

Ilirske narodne novine (brojevi: 26. travnja 1842. i 7. prosinca 1842.).

Statut Gradske glazbe Senj, Senj, 2022.

II. Knjige i članci

Josip ANDREIS, *Povijest hrvatske glazbe (IV knjiga)*, Sveučilišna naklada Libert, Zagreb, 1974.

Mislav BILOVIĆ – Dragan VLAHOVIĆ – Antun VRHOVAC, *Senj, Stradanja u Drugom svjetskom ratu*, Ogranak Matice hrvatske u Senju, Senj, 2010.

Robert G. DYSON, Strategic development and SWOT analysis at the University of Warwick, *European Journal of Operational Research*, 152, 2004, 631–640.

Vladimir FAJDETIĆ, Glazbeni izraz Senj, *Senjski zbornik*, 3, 1968, 94–175.

Anton GIRON, Senj – najznačajnija partizanska luka na Jadranu u razdoblju listopad 1943. – siječanj 1944., *Senjski zbornik*, 10-11, 1984, 319–322.

Ante GLAVIČIĆ, Njemačko bombardiranje Senja 1943., *Senjski zbornik*, 10-11, 1984, 341–354.

Ante GLAVIČIĆ, Iz starije prošlosti senjske glazbe (1842. – 1962.), *Senjski zbornik*, 24, 1997, 227–252.

Ante GLAVIČIĆ, Uz 50. obljetnicu razaranja crkve svetoga Franje – Mauzoleja senjskih uskoka, *Senjski zbornik*, 20, 1993, 227–229.

Mirjana GROSS – Agneza SZABO, *Prema hrvatskom građanskom društvu – Društveni razvoj u civilnoj Hrvatskoj i Slavoniji šezdesetih i sedamdesetih godina 19. stoljeća*, Globus, Zagreb, 1992.

Stanislav TUKSAR, *Kratka povijest hrvatske glazbe*, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.

Mihael SOBOLEVSKI, Bombardiranje Senja zrakoplovima u Drugom svjetskom ratu, *Senjski zbornik*, 30, 2003, 363–376.

Ennio STIPČEVIĆ, *Hrvatska glazba: povijest hrvatske glazbe do 20. stoljeća*, Školska knjiga, Zagreb, 1997.

Ana Tkalac VERČIĆ – Dubravka Sinčić ČORIĆ – Nina Pološki VOKIĆ, *Priručnik za metodologiju istraživanja u društvenim djelatnostima*, M. E. P., Zagreb, 2014.

Dea VIDOVIĆ – Željka TONKOVIĆ – Ana ŽUVELA – Krešimir KROLO, *Utjecaj pandemije COVID-19 i potresa na kulturni sektor u Republici Hrvatskoj (izvještaj)*, Zagreb, 2021.

Ratko ZELENKA, *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*, Partizanska knjiga, Rijeka, 1990.

III. Internetski izvori

GRADSKA GLAZBA IMOTSKI, URL: <https://www.hpoggimotski.hr> (2022-21-9)
IZNOS DODIJELJENIH SREDSTAVA GRADA SENJA ZA 2016. GODINU, URL: <https://www.senj.hr/wp-content/uploads/2014/01/Iznosi-dodijeljenih-sredstava-2016.pdf> (2022-21-2)
IZNOS DODIJELJENIH SREDSTAVA GRADA SENJA ZA 2017. GODINU, URL: <https://www.senj.hr/wp-content/uploads/2014/01/iznos-dodijeljenih-sredstava-2017.pdf> (2022-21-2)
MJERE STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE REPUBLIKE HRVATSKE, URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_11_119_2053.html (2022-21-2)
PUHAČKI ORKESTAR FUŽINE, URL: <http://glazba-fuzine.mreza.hr> (2022-21-9)

QUANTITATIVE ANALYSIS OF THE NUMBER OF MEMBERS AND MODERN CHALLENGES OF SENJ'S BRASS BAND

Summary

In 2022, Senj's Brass Band celebrated its 180th anniversary, and we can rank it amongst the oldest musical societies in Croatian history. During its long existence, the Brass Band of Senj has actively participated in the cultural and artistic life of the town of Senj – at all ceremonies, parties and artistic performances in Senj, as well as in the surrounding area. It has survived five major changes in state structures (the Habsburg Monarchy, the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, the Independent State of Croatia, the Socialist Federal Republic of Yugoslavia, the Republic of Croatia) and various regional and local crises, and today it faces modern challenges that threaten its existence and active work in the town's community.

Through a quantitative analysis, the paper determines the movement of the number of musicians during the activities of Senj's Brass Band, and by using a SWOT analysis, the ways in which it struggles with modern challenges. It has its strengths in instruments, equipment, sheet music, its tradition, its historical activity and the very motivation of its members, but also weaknesses – the lack of musicians and the shortcomings of the premises where the ensemble is currently located. Threats such as financial challenges and the pandemic caused by the coronavirus have prevented the active operation of the band in the past few years, but they have not completely extinguished the music society. In the end, Senj's Brass Band has many opportunities with which it could improve its activities and thus reduce the negative impact of modern challenges on its work – from increasing cooperation with other similar music societies and the elementary music school in Senj, then by popularising the band using digital media and then to relocating the ensemble to new premises.

Keywords: Senj, Senj's Brass Band, musical societies